

ЗВО спрямовані на покращення навчально-матеріальної бази для занять фізичною культурою та спортом студентів; викладачам кафедр фізичного виховання відводиться провідна роль організації цього середовища – вони постають як «ретранслятори» наявних у них знань, умінь і навичок студентам; отримані під час навчальних занять із фізичного виховання, занять спортом знання, вміння та навички допоможуть студентам зміцнити своє здоров'я, підвищити рівень фізичного розвитку та фізичної підготовленості.

Список використаних джерел

1. Атрошенко Т. О. Інноваційна компетентність майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: теоретичні та методичні площини. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 75, Т. 1. С. 50-54.
2. Жамардій В. О. Педагогічні умови застосування фітнес-технологій на заняттях із фізичного виховання студентів. *Наук. часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Серія: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури*. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. Вип. 6 (114), 2019. С. 42-45.
3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.02. 2021 р. № 197.
4. Рибалко Л. М. Формування здоров'язбережувального освітнього середовища засобами фізичної культури. *Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення: матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених (21-22 жовтня 2020 р.)*. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. С. 87-91.
5. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 р. № 1089.

Скрипченко І. Т.

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент, завідувач кафедрою фізичного виховання
та тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

Шуба Л. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
кафедра управління фізичною культурою та спортом,
Національний Університет
«Запорізька Політехніка» (м. Запоріжжя)*

ДИНАМІКА ВИСТУПІВ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТСМЕНІВ НА ЛІТНІХ ВСЕСВІТНІХ ІГРАХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

*Skrypchenko I. T., Shuba L. V. Dynamics of performances of Ukrainian
Athletes At The Summer World Military Games*

Keywords: Military Games, country ranking, best results, kinds of sport

Міжнародна рада військового спорту (CISM) є неурядовою неполітичною організацією, основною метою якої є розвиток військового спорту та фізичної

культури, сприяння зміцненню дружніх стосунків між представниками збройних сил країн – членів організації. CISM є одною з найбільших спортивних організацій світу, яка налічує 133 країни-учасниці [6].

Щорічно під егідою СІЗМ проводяться біля 30 чемпіонатів світу серед військовослужбовців, а також понад 50 континентальних та регіональних турнірів з видів спорту. Всесвітні ігри військовослужбовців проводяться кожні чотири роки. Всі спортивні заходи CISM організуються при підтримці ООН, МОК та ЄС. За членством країн, кількістю учасників змагань та їх престижністю Міжнародна рада військового спорту посідає третє місце у світі після Міжнародного олімпійського комітету та Всесвітньої Універсіади.

Згідно Наказу Міністра оборони України від 29.04.1992 № 61 в оборонному відомстві був створений Спортивний комітет Міністерства оборони України, який у подальшому був реформований та перейменований в Управління спорту, а в липні 2016 року в Управління фізичної культури і спорту Міністерства оборони України. Управління призначене для реалізації в Збройних Силах України у межах повноважень, передбачених Законом України «Про фізичну культуру і спорт», державної політики у сфері фізичної культури і спорту, організації та проведення заходів фізичної підготовки і спорту в Міністерстві оборони та Збройних Силах, спрямованих на забезпечення фізичної готовності військовослужбовців і працівників Збройних Сил до професійної діяльності та формування здорового способу життя («Положення про Управління фізичної культури і спорту Міністерства оборони України», затверджено Наказом Міністерства оборони України від 19.05.2016 № 269).

Відповідно до Указів Президента України «Про пріоритети розвитку фізичної культури і спорту в Україні» [1], «Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту» [2], Закону України «Про фізичну культуру і спорт» [3], Державну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року [4] у Збройних Силах України для виконання нормативно-правових державних документів розроблено Концепцію розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України на період до 2020 року (затверджена Міністром оборони України від 13 травня 2016 року № 257), де висвітлено стратегію формування сучасної системи спортивної підготовки у ЗСУ, визначені пріоритети її розвитку, висвітлені заходи кадрового, фінансового, медико-біологічного, інформаційного та матеріально-технічного забезпечення. Підготовка спортсменів в Україні здійснюється на національних базах олімпійської підготовки. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.01.2006 № 30 «Про затвердження порядку надання закладу фізичної культури і спорту статусу бази олімпійської та паралімпійської підготовки і переліку закладів, яким надано такий статус» до таких належать: спортивна інфраструктура Центрального спортивного клубу ЗСУ (м.Київ), навчально-спортивної бази літніх видів спорту (м. Львів) та навчально-спортивної бази зимових видів спорту «Тисовець» (Львівська обл.).

Зазначені бази забезпечують підготовку спортсменів з велоспорту, легкої атлетики, плавання, стрибків у воду, гімнастики спортивної, стрільби кульової та стрільби із лука, сучасного п'ятиборства, боротьби вільної та греко-римської, фехтування, боксу, веслування академічного, веслування на байдарках і каное, біатлону та лижних гонок.

Одними з головних змагань для спортсменів ЗС України є Всесвітні ігри серед військовослужбовців, які проходять кожні чотири роки (за рік до Олімпійських ігор). Збірна ЗСУ приймала участь у всіх п'яти літніх Всесвітніх іграх (1995 – м. Рим, Італія, 1999 – м. Загреб, Хорватія, 2003 – м. Катанія, Італія, 2007 – м. Хайдарабад, Індія та 2011 – м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія) та двох зимових Всесвітніх іграх (2010 – м. Аоста, Італія, 2013 – м. Анесі, Франція).

Проведення детального аналізу результатів виступів ЗСУ дозволять виявити резерви, які можна використовувати для досягнення найвищих результатів у подальшому.

Метою наших досліджень було проведення ретроспективного аналізу виступів української збірної команди Збройних Сил на літніх Всесвітніх Іграх військовослужбовців та порівняння їх результатів з кращими командами світу. В роботі ми використовували наступні методи: ретроспективний аналіз даних інформаційної мережі Інтернет, аналіз протоколів Всесвітніх Ігор військовослужбовців 1995-2011 років, методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу. Збірна команда України приймала участь у всіх літніх Всесвітніх Іграх серед військовослужбовців. За ці роки наші спортсмени завоювали 137 нагород різного гатунку (табл.1)

Таблиця 1

Результати спортсменів ЗСУ на Всесвітніх Іграх серед військовослужбовців

Медалі	1995 (Італія)	1999 (Хорватія)	2003 (Італія)	2007 (Індія)	2011 (Бразилія)	Разом
Золоті	7	8	6	5	5	31
Срібні	14	19	11	6	4	54
Бронзові	9	14	5	15	9	52

У 1995 році молода армійська команда прийняла участь у Перших Всесвітніх іграх серед військовослужбовців, які проводилися у Римі (Італія). Змагання були присвячені 50 річниці закінчення II світової війни. Чисельність делегації Збройних сил України становив 225 осіб. Спортсменами ЗСУ було здобуто 30 медалей серед 93 країн світу у 17 видах програми та здобуто почесне шосте місце. Найбільш успішними були виступи спортсменів з легкої атлетики, боксу, боротьби вільної та греко-римської, стрільби кульової, сучасного п'ятиборства та фехтування. Першу особисту медаль на цих іграх для Збройних сил України приніс майор Коростильов Сергій (стрільба з пістолета).

На II Всесвітніх іграх серед військовослужбовців, які проходили в м. Загребі (Хорватія) у 1999 році армійські спортсмени виступили у 17 видах спорту та вибороли 41 медаль і посіли 9 загальнокомандне місце. Чисельність делегації Збройних сил України складала 197 осіб. У II Всесвітніх іграх взяли участь 6734 учасника з 82 країн-учасниць, які виступали 20 видах спорту + 2 показові види (веслування на байдарках та каное).

Найбільш вдалимими були виступи спортсменів з легкої атлетики, плавання, кульової стрільби, спортивного орієнтування, боротьби вільної та греко-римської, веслування академічного.

У 2003 році в м. Катанії (Італія) відбулися III Всесвітні ігри серед військовослужбовців. В цих міжнародних змаганнях брали участь 3624 спортсмени з 87 країн світу у 18 видах спорту. Чисельність делегації Збройних сил України - 68 осіб. В загальному заліку Україна посіла 4 місце. Спортсмени Збройних Сил України вибороли 22 медалі. Українські військові спортсмени успішно виступили у шести видах змагань – плаванні, легкій атлетиці, боксі, фехтуванні, сучасному п'ятиборстві, вітрильному спорті. Основними суперниками української збірної були команди Росії, Китаю, Італії та Південної Кореї (табл. 2).

Таблиця 2

Підсумкова таблиця медалей на III Всесвітніх іграх військовослужбовців

Зайняте місце	Держава	Кількість медалей			
		Золотих	Срібних	Бронзових	Всього
1	Китай	31	15	12	58
2	Росія	25	34	33	92
3	Італія	20	14	19	53
4	Україна	6	11	5	22
5	Південна Корея	5	4	5	14
6	Кенія	4	3	2	9

У 2007 році пройшли IV Всесвітні ігри серед військовослужбовців у місті Хайдарабад (Індія). В них взяли участь рекордна кількість країн (101) та 4738 спортсменів-військовослужбовців. Чисельність делегації Збройних сил України – 79 осіб, з них 54 спортсмени (заслужених майстрів спорту – 8, майстрів спорту міжнародного класу – 33, майстрів спорту України – 13), які виступали у 7 видах спорту з 14 (з легкої атлетики, плавання, боксу, вітрильного спорту, греко-римської і вільної боротьби та кульової стрільби). Для порівняння: під прапорами Російської Федерації виступало 126 атлетів у 12 видах спорту. На цих змаганнях найбільш успішними були виступи з легкої атлетики, плавання, боксу, боротьби вільної та греко-римської, стрільби кульової. Спортсменами Збройних Сил України було завойовано 5 золотих, 6 срібних та 15 бронзових медалей та в черговий раз був підтверджений статус однієї з найсильніших держав світу. Із 101 країни учасниці наша збірна команда Збройних Сил посіла 5 місце (табл. 3).

**Підсумкова таблиця медалей на IV Всесвітніх іграх
військовослужбовців**

Зайняте місце	Держава	Кількість медалей			
		Золотих	Срібних	Бронзових	Всього
1	Росія	42	29	29	100
2	Китай	38	22	13	73
3	Німеччина	7	10	13	30
4	Італія	7	8	14	29
5	Україна	5	6	15	26
6	Кенія	5	5	2	12

На вищий ступінь п'єдесталу, зокрема, піднялися українські плавці О. Лісогор (50 метрів, брас), С. Бреус (50 метрів, батерфляй), легкоатлети М. Саволайнен (потрійний стрибок), Є. Снігур (100 метрів з бар'єрами) і В. Паламар (стрибки у висоту).

Призерами Ігор-2007 стали С. Адвена, А. Олійник, Д. Сизоненко, А. Бугаєв, Ю. Підлісна, С. Бондаренко, Г. Суценко і О. Лапунова (всі – плавання), боксер І. Журавель, легкоатлети В. Шаповал, В. Зюзьков і В. Степіна, борці греко-римського стилю В. Рагімов і В. Ліщинський, «вільники» Г. Маркарян і С. Прядун, а також О. Ткачов у стрільбі з пневматичного пістолета і жіноча збірна України з кульової стрільби (дрібнокаліберна гвинтівка) у складі Л. Леськів, Н. Калниш і Н. Омеляненко.

У Хайдарабаді було встановлено три світові рекорди (у плаванні, кульовій стрільбі та парашутному спорті) і 23 вищі світові досягнення серед військовослужбовців.

V Всесвітні ігри військовослужбовців проведені у Ріо-де-Жанейро 16-24 липня 2011 року. 110 країн, розіграли 196 (459 разом з командними видами) комплектів нагород у 19 видах спорту + 1 показовий вид (пляжний волейбол). Чисельність делегації Збройних сил України – 70 осіб з них з них 49 спортсменів (15 заслужених майстрів спорту, 25 майстрів спорту міжнародного класу та 9 майстрів спорту), які змагалися у 7 видах спорту, а саме: сучасного п'ятиборства, плавання, легкої атлетики, вітрильного спорту, фехтування, стрільби кульової та боксу [7].

Спортсмени Збройних Сил України завоювали 18 медалей, із яких 5 золотих, 4 срібних і 9 бронзових (табл.4). Загалом за підсумками V Всесвітніх ігор серед військовослужбовців збірна команда України посіла 7 місце у загальному рейтингу, випередити її змогли лише команди, кількість спортсменів у яких була значно більша. Наприклад: Бразилія – 280 спортсменів брали участь у змаганнях з 19 видів спорту, Китай – 153 спортсмени брали участь у змаганнях з 13-ти видів спорту, Італія – 140 спортсменів брали участь у змаганнях з 16-ти видів спорту.

Таблиця 4

Підсумкова таблиця медалей на V Всесвітніх іграх військовослужбовців

Зайняте місце	Держава	Кількість медалей			
		Золотих	Срібних	Бронзових	Всього
1	Бразилія	45	33	36	114
2	Китай	37	28	34	99
3	Італія	14	13	24	51
4	Польща	13	19	11	43
5	Франція	11	3	3	17
6...	Південна Корея	8	6	8	22
10	Україна	5	4	9	18

Найбільшу кількість нагород до скарбнички збірної команди України принесли жінки – це легкоатлетки Ремень Марія, Повх Олеся, Цисоцька Руслана та пятиборка Хохлова Ірина. Найкращі результати показали спортсмени з вітрильного спорту Є. Браславець, Г. Леончук, Г. Калініна, С. Тімохов; легкої атлетики (О. Семенов), плавання (А. Коваленко) та сучасного п'ятиборства.

Відзначемо, що на останніх трьох Іграх українська збірна складалася з 50-70 спортсменів, що в 3-4 рази менше ніж склад збіних-фаворитів, таких як Росія (більше 120 сп-нів), Італія –140, Китай – 153, Бразилія – 280 спїhncvtysdнів. Незважаючи на таке становище Україні вдається утримувати лідерські позиції і займати 4-9 місця лише за рахунок кількості завойованих золотих медалей. Дослідження показали, що найбільш успішними на Всесвітніх Іграх були виступи українських армійців з легкої атлетики, боксу, боротьби, плавання. Непогані результати були показані у кульовій стрільбі, спортивному орієнтуванні, п'ятиборству, вітрильному спорті, фехтуванні, проте вони не були стабільними.

VI Всесвітні ігри військовослужбовців відбулися у Мунгьоні (Південна Корея) з 2 по 11 жовтня 2015 року. У змаганнях взяли участь 8700 спортсменів з 110 країн, які виступали у 24 видах спорту (248 дисциплін).

Таблиця 5

Підсумкова таблиця медалей на VI Всесвітніх іграх військовослужбовців

Зайняте місце	Держава	Кількість медалей			
		Золотих	Срібних	Бронзових	Всього
1	Росія	59	43	33	135
2	Бразилія	34	26	24	84
3	Китай	32	31	35	89
4	Південна Корея	19	15	29	59
5	Польща	10	13	19	42
6...	Франція	9	9	11	29
10	Україна	5	9	12	26

Збірну команду України представляли 87 спортсменів ЗСУ, які прийняли участь у змаганнях із 8 видів спорту (боротьба, вітрильний спорт, дзюдо, легка атлетика, плавання, стрільба кульова, сучасне п'ятиборство, фехтування) та здобули 5 золотих, 9 срібних, 12 бронзових медалей і в котре посіли 10 загальнокомандне місце.

Також спортсмени збірної команди Збройних Сил України встановили два рекорди світу Міжнародної ради військового спорту: працівник Збройних Сил України Наталія Лупу з бігу на 800 м та працівник Збройних Сил України Марія Лівер у плаванні брасом на 50 м.

VII Всесвітні ігри військовослужбовців проходили в Ухані (КНР) з 18 по 27 жовтня 2019 року, де зібралися близько 8000 спортсменів та офіційних осіб з 110 країн світу. До програми входили 29 видів спорту, в тому числі чотири види спорту, які не входять до Офіційної спортивної програми CISM – бадмінтон, спортивна гімнастика, теніс і настільний теніс. Було розіграно. Китай завоював 239 нагород і посів перше місце в підсумковій таблиці (133 золоті, 64 срібні та 42 бронзові), за ним розташувалися команди Росії (161) та Бразилії (88), а Франція (57) і Польща (60) завершили п'ятірку лідерів (табл.6).

Під час Ігор було встановлено безліч світових рекордів: 4 – в авіаційному п'ятиборстві, 6 – у військовому п'ятиборстві, 10 – у легкій атлетиці, 18 – у змаганнях з порятунку життя, 16 – у стрільбі і 27 – у плаванні, тобто всього 81 новий світовий рекорд CISM.

Таблиця 6

**Підсумкова таблиця медалей на VII Всесвітніх іграх
військовослужбовців**

Зайняте місце	Держава	Кількість медалей			
		Золотих	Срібних	Бронзових	Всього
1	Китай	133	64	42	239
2	Росія	51	53	57	161
3	Бразилія	21	31	36	88
4	Франція	13	20	24	57
5	Польща	11	15	4	60
6...	Німеччина	10	15	20	45
10	Україна	5	13	15	33

Очевидним є те, що необхідно зацентувати увагу на підготовці спортсменів-армійців у тих видах спорту, де вони показали невисокі результати, це – спортивні ігри, велоспорт, кінний спорт, гольф та парашутний спорт. Запорукою успіху нашої збірної буде збільшення кількісного складу спортсменів-армійців на Всесвітніх Іграх військовослужбовців, а також забезпечення їх якісної підготовки, яка складається з наукового і кадрового забезпечення тренувального процесу та матеріально-технічного забезпечення спортивних споруд.

Список використаних джерел

1. Указ Президента України «Про пріоритети розвитку фізичної культури і спорту в Україні» від 21.08.2008 № 640/2008.
2. «Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту» від 28.09.2004 № 1148/2004.
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 № 3809-XII, зі змінами від 17.11.2009 № 1724-VI.
4. Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року (Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 2017 р. № 115).
5. International military sports council. URL: www.cism-milспорт.org/eng.
6. Долбишева Н. Г., Скрипченко І. Т. Всесвітні ігри серед військовослужбовців: динаміка, стан та перспективи виступів українських спортсменів. *Вісник Чернігівського нац. педаг. ун-ту*. Чернігів: Чернігівський нац. педаг. ун-ет ім. Т. Г. Шевченка, 2013. Вип. 112, Т.4. С. 99-104.
7. Skrypchenko I. T. The Analysis Of Performances Of Sportsmen On The Military World Games And The World Military Sailing Championship. *SWORLD*. 2014. Vol. 2 (34). Pp. 41-47.

Скрипченко І. Т.

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент, завідувач кафедру фізичного виховання
та тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

ДОСЯГНЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТСМЕНІВ НА ЛІТНИХ ЮНАЦЬКИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ

Skrypchenko I. T. Achievements of Ukrainian Athletes at the Summer Youth Olympic Games

Keywords: medal count, achievements, Olympic and non-Olympic sports, Ukrainian athletes

Актуальність. У сучасному суспільстві однією з проблем є опосередковане ставлення молоді до спорту, яке полягає у зниженні фізичної активності, збільшенні кількості захворювань, зниженні можливостей для зайняття спортом, зменшення спортивної аудиторії тощо [3, 4, 5]. Саме тому Міжнародний Олімпійський Комітет (МОК) ініціював проведення Юнацьких Олімпійських Ігор (ЮОІ), як заходу, який би сприяв вихованню фізично та духовно здорової молоді, а також стимулював юних атлетів бути активними учасниками будівництва нового суспільства. Рішення про проведення ЮОІ було прийнято МОК на 119-й сесії в Гватемалі 5 липня 2007 року з ініціативи його президента Жака Рогге. Його метою було зібрати найталановитішу молодь з усього світу (віком від 14 до 18 років) і провести унікальні змагання за найвищими міжнародними стандартами, підтримати та пропагувати олімпійські ідеї, запропонувати нові підходи запровадження освітніх програм з вивчення